

Abonamentele

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc
Manuscripte nu se înapoiază.

„Il n'y a point de plus cruelle tyrannie que celle que l'on exerce a l'ombre des lois et avec les couleurs de la justice.“

(Nu există tiranie mai cruntă ca cea exercitată la umbra legilor și păstrând aparențele justiției.)

Sibiiu, 16 Maiu st. v.

Cel din urmă period legislativ de trei ani al dietei ungare s'a încheiat, și la 26 Septemvrie a. c. se va începe prima sesiune a primului period de cinci ani.

Sînt acum trei ani, când s'a început periodul acum încheiat, nu ni-am făcut nici o iluziune cu privire la activitatea lui. Sciam, că și în acest period parlamentul Ungariei va merge înainte pe căile, pe care le apucase și că nici în timpul acestui period noi Românii din țerile coroanei ungare n'avem să ne așteptăm la nici un fel de bine din partea parlamentului.

Ar fi cu toate aceste un fel de ușurință, dacă acum, după-ce periodul legislativ s'a încheiat, ne-am mărgini să constatăm, că prevederile noastre s'au adevărit.

Astăzi, după trei ani de zile, sîntem mai bogați în experiențe și mai dumeriți asupra atitudinii ce ni se impune în statul ungar: acesta e câștigul, cu care ne-am ales, un câștig destul de însemnat, pentru-ca să-l ținem în evidență.

Erau chiar și la 1866 în mijlocul Românilor mulți oameni, care susțineau, că anume în regatul ungar, așa cum s'a inaugurat, parlamentarismul nu poate să fie decât o formă pentru lesnirea tiraniei majorităților.

Căci atunci, când s'a inaugurat parlamentarismul, nu s'au luat cuvenitele măsuri, pentru-ca minoritățile să fie ocrotite: urma deci de sine, că ele vor rămâne la discrețiunea majorităților.

Convingerea aceasta, împărtășită atunci de mulți, a străbătut în cercuri din ce în ce mai largi și e astăzi împărtășită de toți, încât astăzi nu a mai rămas între Românii din țerile coroanei ungare un sin-

gur Român, care s'ar încumeta să susțină în mod fățiș, că mai putem să sperăm vre-o îndreptare dela parlamentul ungar.

Și tocmai în timpul celui din urmă period de trei ani s'au petrecut cele mai multe din faptele, care trebuiau neapărat să producă pretutindenea convingerea aceasta.

În acest period a aplaudat parlamentul ungar pe deputatul Desider Szilágyi, care lauda guvernul, pentru-că n'a executat legile create în favorul cetățenilor nemaghiari, emițînd principiul turcesc, că ele au să fie executate în proporția, în care „naționalitățile“ se vor „purta bine“; în acest period parlamentul ungar s'a turburat, când deputatul Ludovic de Mocsáry a stăruit, ca legile să fie respectate și atunci când ele sînt favorabile minorităților.

Din principiu dar' acest parlament nu controlează guvernul decât în ceea-ce privește interesele rasei maghiare, nu-l trage la răspundere decât atunci, când ne-socotesce aceste interese: când e vorba de alți cetățeni ai statului ungar, guvernul poate să facă tot ceea-ce voesc.

Mai mult: legile se creează anume astfel, ca numai Maghiarii să se poată folosi de ele, și guvernul își creează o pozițiune grea față cu parlamentul, dacă nu face întrebuințare de puterea publică spre a jigni pe ceilalți cetățeni ai regatului ungar în exercițiul drepturilor lor.

Așa a fost și așa are să fie, câtă vreme nu vom ave un guvern, care va voi să le facă tuturor dreptate și să restabilească echilibrul firesc în țerile coroanei ungare.

Ear' guvernul acesta n'are să ni-l dea parlamentul din Budapesta: îl va aduce forța împregiurărilor.

Întrebarea e numai: când?

Până atunci nu ne rămâne decât să stăm strînși la un loc și să așteptăm totdeauna gata de a pune umăr la umăr, ca să-i dăm acelui guvern majoritatea în parlament.

Și experiențele celor din urmă douăzeci de ani au putut să ne convingă pe toți, că ori-și-care guvern poate să creze majoritate în parlament.

Colecțiunea de plicuri a guvernului.

Până acum aveau o mulțime de oameni mania de a face colecțiuni de mărci postale; aflăm acum, că guvernul ungar a dat impulsione pentru colecțiuni de plicuri de scrisori.

Ni se spune, că s'a creat un întreg organism pentru adunarea plicurilor de scrisori oficiale, care nu sînt scrise în limba maghiară. Factorii postali, când își dau serisoarea, își cer în virtutea unei mărci lipite pe plic din partea oficiului postal, să le dai plicul persecutat, pentru-ca să fie trimis drept un „corpus delicti“ la locurile competente.

Dreptul de a aduna plicuri nu este un drept exclusiv al guvernului. Poate ori-și-cine, căruia aceasta îi face plăcere, să-și adune o colecțiune de plicuri, precum ori-și-cine poate să-și adune o colecțiune de mărci postale.

Cear fi deci, dacă și noi am voi să facem o colecțiune de plicuri scrise în limba maghiară de către cei ce au dreptul și — prin urmare și datoria — de a adresa scrisorile în limba românească?

Nu există lege, în virtutea căreia o autoritate bisericească română ori oficiul comunal al unui sat românesc poate să fie obligat a adresa scrisorile oficiale în vre-o altă limbă decât în cea românească; chiar în virtutea ordonanței ministeriale oficiile postale sînt obligate a expedia și scrisorile oficiale, care nu sînt scrise în limba maghiară.

De aceea n'avem să luăm în serios colecțiunea de plicuri, pe care o face guvernul, căci, la urma urmelor, dacă va vedea, că sînt multe plicurile nemaghiare, ministrul va înțelege și el, că măsura e greșită, și va reveni asupra ei.

Căci altfel ar intra în lume mania de a face colecțiuni de plicuri și pe când unii ar aduna

plicuri nemaghiare, alții ar face colecțiuni de plicuri maghiare, și țeara aceasta ar fi plină de persecutați și persecutatori.

Este o încercare nevinovată la mijloc, o încercare, de care n'are nimeni să se sparie.

Un organ săsesc

despre

Conferența din Sibiiu.

Sub titlul „Partidul național român“ publică „Kronstädter Zeitung“, organ al partidului poporal săsesc, un ciclu de articoli, dintre care reproducem în următoarele pe al doilea articol din nrul 118 dela 25 l. c., ca pe acela, care se ocupă eminamente cu pretențiunile programului național român:

După-ce în cele premerse — scrie diarul brașovean — am ilustrat în fazele ei fundamentale dezvoltarea de până acum a partidului național român, vom să supunem unei examinări stricte pretențiunile programului național român.

Cea mai importantă, în fond cea mai însemnată și totodată cea pretențiune, prin care partidul național român se deosebește mai mult de toate celelalte partiduri din țeară, este pretențiunea autonomiei Transilvaniei. Românii își bazează după drept pretențiunea lor pe aceea, că prin unirea cu Ungaria nu s'a efectuit în 1867 s'a întemplat în contra voinței Sașilor și a Românilor. Ei se provoacă aici la rescriptul din 15 Iunie 1863, în care se dăce precis, că uniunea hotărîită la anul 1848 nu s'a efectuit nici odată în toată puterea legii și că o dietă convocată pe baza articolului XI din 1790/1, prin care cea mai mare parte a poporului ar fi fost exclusă dela exercecarea drepturilor politice, nu se poate privi de o adevărată reprezentanță a întregii populațiuni din țeară. Acum, rescriptul acela a fost întrecut prin acte ulterioare ale coroanei. Dar' nu se poate tăgădui, că fără consimțământul Sașilor, care după constituțiunea de atunci a Ardealului erau o națiune politică egal îndreptățită, după drept nu putea să se întemple uniunea. Dar' această lipsă de drept s'a fost înălăturat de către Sași prin ulterioara recunoascere a Sașilor. Deoarece de altă parte Românii nu aveau pe acea vreme drepturi politice, punctul

Foița „Tribunei“.

Doi copii.

Poveste.

(Urmare și fine.)

Într'aceea mica Grethel la o parte cum stătea,
340. Mai că pășia pe lopată, — mai la asta se'nvoia . . .
Și amar de-a ei viață, dacă întra în cuptor,
Căci de vie ar fi ars-o în cel foc prea ardător:
Pentru-că tocmai de-aceea cea strigoae o-a'ndemnat,
Să păsească pe lopată! . . . și ea, de ar fi intrat,
O frigea ca pe-o mioară, ear' pe dulce frate-seu
Îl ferbea după aceea ucis de cuțitul greu . . .
Dar' pre când stătea ea astfel, un bun cuget îi veni,
Trimis dela Tatăl sfântul, și strigoicei îi grăi:
— „Eu nu sciu, mamă bătrână, cum să n'ceap a așeđa,
350. „Pune-te tu pe lopată, eu acolo te-oiu țipa,
„Și începe tu a pune, apoi eu mă voiu băga,
„Și precum 'mi-areți tu însați, așa și eu voiu lucra . . .“

Baba mult nu se gîndesce, pe lopată se suă,
Eară Grethel, fetișoara, în cuptor o asvêrli,
Și'nueia cu repeziune ușa cea de fierul tare,
Ear' mamoaana 'ncepe atunci a striga în gură mare,
Că se arde! să-i deschidă! . . . făcea larmă în cuptor,
Cugetând c'o să mai scape din cel foc prea ardător,
Dar' în urmă, blăstēmata, trebuî să moară 'n foc,
360. Căci să scape de acolo, nu era nici un mijloc . . .

Acum Grethel fuge iute la iubitul frate-al seu,
Se apropie de dînsul mulțumind lui Dumnezeu,
Îi deschide ușa iute și-i strigă cu voce tare:
— „Hansel, frate scump și dulce! am scăpat de cursa mare,
„Eși afară! hai cu mine! . . .“ Atunci Hansel sare-afară,
Ca și paserea ce scapă din galisca cea amară,
Cu lacrimi de bucurie amîndoi se sărutau,
Și la Tatăl lor din ceruri se rugau și-i mulțumiau;

Apoi intrară 'n căsuță și află' scumpeturi multe,
370. Și luară ei de-acolo tot ce era mai de frunte;
Și-și luară de mîncare, ca să meargă cătră casă,
Căci să-și vadă pe-al lor tată ei doriau cu inimi arse. —
Mica Grethel, fetișoara, între altele luă Celi feresti de zăhar dulce, de cari mult se bucură,
Și-apoi pe drum cătră casă se porniră dulcii frați,
Nici mai simțind osteneala de dor cald fiind mînați . . .
Dar' cum mergeau ei pe cale, eat'ajung din întemplant
La un tău cu apă multă, la o apă foarte mare,
Care nu puteau s'o treacă . . . dar' spre a lor norocire
380. Ei zăriră preste apă o lebedă-n rătăcire,
Ce 'nota dincoaci încolo . . . Grethel, mica fetișoară,
O rugă dîcîndu-i astfel: — „Scumpă, dragă lebedioară,
„Ia-ne tu pe noi pe spate și fii bună și ne treci,
„Căci veți nu putem să mergem, ear' tu poți să nu ne'neci! . . .“

Lebeda-auînd acestea, de prunci se apropiă
Și antăiu pe mica Grethel pe spinare o luă
Și-o trecu lin preste apă . . . apoi înapoi veni
Și luă pe micul Hansel și cu dînsul ear' pluti
Preste apa lată tare și-l trecu la soră-sa;
390. Apoi ea fugi de-acolo și se duse 'n treaba sa . . .
Acum pruncii ear' plecară cătră casă mai departe
Și măcar de-aci 'nainte de noroc avură parte,
Căci nu după multă vreme au ajuns la-al lor părinte,
Carele când îi zăresce scapă-o lacrimă ferbinte,
Lacrimă de bucurie, căci își vede scumpii prunci,
Pe cari dînsul mult îi plânse de când 'i-a lăsat atunci . . .
Îi primî cu bucurie, cu căldură părintească,
Căci acum nu era nime, care să îi mai urască,
Căci a lor mamă murise, spre-a lor mare norocire. . .
: : : : :
400. Ei de astăzi înainte toți trăiesc în fericire,
Cu inimile 'n credință și 'n iubire 'mpreunate,
Nesimțind de aji nainte mai mult lipsa de bucate. . .
Beiuș, Maiu 1886.
(După Ferd. Schmidt.) Ioan Moța.

de vedere juridic în această cestiune abia s'ar pute susține. Cu toate acestea din punct de vedere politic autonomia Ardealului ar fi de sigur o binecuvântare pentru țară. Căci nu de mult un conte ardelenesc, prefect și aderent al guvernului, care cunoaște foarte bine raporturile ardelenești, a apărut și pretins într'un mod foarte lămurit poziția autonomă a Ardealului. Cu cât mai mult nu trebuie atunci să o dorească aceasta Români și Sașii, cărora uniunea cu Ungaria numai rele li-a adus.

Pretențiunea folosinței limbei românești în toate ținuturile locuite de Români în justiție și administrație consună pe deplin cu principiile egalei îndreptățiri a limbelor, pe care noi totdeauna le-am susținut.

Pretențiunea, ca funcționarul în ținuturi cu populație românească să înțeleagă limba românească, e adevărat un lucru atât de sine înțeles, că trebuie să te prindă mirarea și e și caracteristic pentru stările actuale, când o asemenea pretențiune trebuie mai nainte să fie exprimată. Căci funcționarul este pentru popor. Se înțelege, în Ungaria a ajuns lucrul acolo, că posturile de funcționari au devenit în mare parte nise sinecure, un fel de privilegiu al rasei maghiare domnitoare și că cunoștința limbei populației nu se ia de loc în considerare. Poporul se învețe pretutindena limba maghiară, pentru-ca să înțeleagă pe funcționari.

Cererea unei revisuiri a legii pentru naționalități în favorul naționalităților încă nu se poate numi nemotivată. Pentru-că, în vreme-ce ea proclamă în general principiul egalei îndreptățiri a naționalităților, conține în special favoruri foarte extinse pentru limba maghiară. Într-aceea Români întocmai ca și celelalte naționalități s'ar mulțumi de prezent și cu aceea, ca legea pentru naționalități, așa cum este ea, să se aplice conștient.

Autonomia bisericilor și scoalelor confesionale se garantează expres în legea de naționalități, dar' s'a restrâns grozav prin legile scolare de mai târziu și se violează prea des și prin ordonanțele ministerului de culte și instrucțiune.

Pretențiunea cu sufragiu universal al fiecărui contribuabil e o pretențiune, cărei la noi s'ar pute reflecta cel mult cu lipsa necesarei culturi minimale. Atunci apoi ar ave statul la timpul sau datorița, de a face fiecărui contribuabil posibilă însușirea acestei culturi.

Combaterea tendințelor de maghiarizare e o cestiune de existență pentru naționalitățile nemaghiare, și de aceea e mai îndreptățită, dar' e chiar o datoriță.

Lărgirea libertăților publice și reforma administrației sunt o necesitate, ce o pretinde mereu și opozițiunea maghiară în dietă și afară de dietă.

Programul național român dela 1881 abia conține deci ceva, ce fiecare Sas, ba fiecare cetățean ungar cuprins de șovinismul maghiar n'ar pute subscrie.

Pre lungă programul național merită un cuvânt de apăsare și politica de pasivitate exprimată în formă de conclus. Aceea se motivează prin aceea, că uniunea Ardealului cu Ungaria nu s'a făcut în mod legal și că sub actualul sistem dominant nu există prospecte, de a valida principiile programului național. Cât privește punctul întâi, ne-am exprimat deja mai sus. Cu motivul din urmă trebuie să conșimțim. Pentru-că o realizare a pretențiilor din programul național numai dela o schimbare com-

pletă a sistemului se poate aștepta. De aceea nu putem ține de incorectă politica de pasivitate a Românilor. Căci de prezent și politica Sașilor e condamnată, deși nu formal, dar' în faptă, la o politică de pasivitate.

Românii și Sașii stau cu pușca la picior și așteaptă, până-ce cursul istoriei universale va produce, în sfârșit, o schimbare a sistemului. Atunci va fi sosit apoi timpul și pentru Români, ca să intre în activitate.

Din Bucovina.

Rusofilismul demascat.

Un curent distrugător amenință încă din anul 1860 societatea național-bisericească în Bucovina, cu o totală cutropire a rasei române, ridicând unii șoviniști ruteni stindardul panslavistic în defavoarea unității bisericești ortodoxe, și punându-l sub tutela fostului exarch catedral Prodan, care atât prin clasică-i erudițiune, superioritatea genului și amoroarea adevărului, ca bărbat versat în istoria poporului român, cât și prin presa publică, învederându-i *ad oculos* autochtonia Românilor în Bucovina, călări pe acela atât de sistematic și aprig, încât obosit în urmă și vedându-se fără de succes, ba chiar părăsit de cei mai confidențiali sateliți ai sei, se retrase din centrul de activitate „Cernăuți“, spre a petrece o viață contemplativă în satul Lașchiuca.

Acesta își puse de principiu „nimicirea rasei române“ prin elementul ruten, și inaugură nefecita-i eră prin sămănarea discordiei între popoarele aparținătoare de biserica ortodoxă bucovineană, ațintind desfacerea lor în două castru contrare și între sine inimice sub pretextul „deșteptarea spiritului național între poporul ruten.“

În scopul acesta înființă o asociațiune de lectură în capitala Cernăuți, numită „Beseda“, din care în urmă se constituie o altă asociație politică, numită „Ruscarada“, având ambele de directive principale, aplecarea poporului ruten bucovinean spre panslavismul muscal, ear' nesuccedându-i aceasta, subminarea ortodoxismului prin sprigul ocult al propagandei apusene, specialmente: aplecarea poporului ortodox ruten spre contopirea național-confesională cu Rutenii din Galiția, ce se pără a se exopera cu atât mai ușor, fiind majoritatea absolută a membrilor asociațiilor memorate compusă din Ruteni și Galițieni.

Trecem preste istoricul detaliat al acestor hidre monstruase și dela înființarea lor până în prezent neîructifere, ale cărora rezultate politiconazionale și bisericești au fost o continuitate de fiascuri mari și compromițtoare pentru pseudoducătorii poporului ruten, și înregistrăm numai, că atât întregul popor ruten, cât și inteligența lui, cari se înrolează parte din rădeși de origine română, însă cu limbă rutenă, și din o parte a preoșimii rutene cu vederi clare și devotate ortodoximului, au rămas de parte de a se identifica cu programul asociațiilor menționate, periculoase atât pentru ortodoxim, cât și pentru ordinea statului; și toate opintirile succesorilor în presidiul „Besedei“ de a-și aleși ca membri mai ales preoști destoinici ruteni cu autoritate și vață publică, precum și versași în literă au devenit cu atâta mai ilusorice, cu cât atât inteligența română, ca factor al legislaturii în țară, cât și autonomia țării le garantează atât Românilor, cât și Rutenilor, ca fraților de o patrie și de o confesiune în asemenea mod și în proporțiune egală, drepturi de a se cultiva național-

mente, usitându-se de limba populară în cele administrative, judiciare, în biserică, precum și în școală, și de a se folosi în genere de mijloacele legale spre progresarea populară în direcțiunea național-politică, economică și culturală.

Drept aceea participă poporul ruten ca și cel român cu asemenea drept la alegerea mandatarilor atât în dieta țerii, cât și în senatul imperial, prin urmare la „legislativă“, și dacă în această direcțiune nu posed oameni calificați și cu încredere, ca și Români, ci la ocazii întreveninde electorale, înregistrează în regulă *grand-fiasco*-uri cu candidații lor, apoi această aparență tristă cade în defavorul Rutenilor, nici decum în vina și asuprirea rasei române, precum o trimbiță fără de nici un motiv basat pe adevăr, șovienismul panslav, cu tendințe antipatriotice și antiortodoxe.

Faptul următor va servi spre apăsarea celor dișe: Neavând în cercul electoral „Gastavna“ la ultima alegere, partidul „besedist“ cu cel al „ruschei radei“ un candidat cu încredere populară, pentru predarea mandatului, ca ablegat dietal, îl propuse în această nedumerire ca candidat pe președintele fost al „Besedei“, o manta găurită și sdrenfoasă, de sub care toată lumea vede tendințele panslavistice (procesul Hrubar et consortes și hetrodoxe misia eclesiastică în Colodubea Galitia) deși însuși e chior: „*vie der Auerhann zur Balzzeit*“, și lipsit de toată precauțiunea, și după toate agitățile, intrigile și promisiunile nerealisare făcute poporului, nu succese cel puțin a-i captiva pe alegătorii sei proprii, pe poporeni sei din „Doroșăuți“ pentru votare în favorul seu, ci toți alegătorii cercuali, de o potrivă cu cei din Doroșăuți, toți de rasă slavă, aleseră pe boierul Dr. Ioan Zotta, un Român distins, binevoitor patriei și devotat națiunii sale. În asemenea mod se alege ca membru al senatului imperial, în cercurile electorale „Coțman, Gastavna și Vijnița“, tot Dr. Zotta, contra candidatului „Neovecerit“ un Ceh de origine și contra candidatului „Cupecanco“, un peregryn, care debușează când într'o parte a lumii, când în alta, și e cunoscut din grandiosul fiasco ce-l făcu cu redigarea foaiei beletristice „Zorea“ în Londra. Resultă deci, că poporul ruten bucovinean își cunoaște mai bine oamenii sei, decât impuși lui conducători, și nu tinde brațul seu la perele arătate pe răchită, ci pășese conșcii la urmă, și-și alege ablegatul, în care are încredere.

Tot în asemenea mod e garantată limba populară rutenă oficiolatele administrative, judeciale, în biserică și școală, cultivându-se ea în două catedre la universitatea Francisc Iosefină, și adevă: în catedra pentru studiul comparativ al limbelor slave, și în catedra pentru studiul limbei rutene și al literaturii ei, în două catedre la gimnaziul cernăuțian, una pentru limba rutenă, ear' cealaltă pentru predarea religiunii Rutenilor de confesiune ortodoxă, în o catedră la școala superioară reală, — pe când cultura populară se exoperează între poporul ruten, exclusiv în scoale proprii, numai cu limba poporului, și subvenționate din fondul bisericii ortodoxe, la care de sigur că n'au adaus nici poporul ruten, nici boierimea lui, de cari n'au avut nici odată.

Supraprivegherea asupra acestor scoli, e depositată în mâna unui preot ruten, ca inspector scolar, care se pune la elita clerului ortodox, și prin acestea direge destinele culturii populare, de sigur că numai și numai în favoarea poporului ruten. Însă cu toate acestea, pentru-că nu se închină idolului „panslav“, nici aparține la programul

ocult al ambelor asociațiuni rutene, deși Rutean fiind, și adevă unii din cei mai capabili, s'a exclus de șovinismul „Besedei“ ca membrul ei, ear' foiața „Bucovina“, care durere, că nu e tipărită pe hârtie ceva mai fină, n'a întrelăsat în modul cel mai violent și brutal, a-l despoia de caracterul onest, ca preot, inspector scolar și Rutean ortodox bucovinean.

Tot în asemenea mod se plinesc oficiile divine în ținuturile locuite de poporul ruten, în limba proprie, prin urmare apatia și reaua voință a șoviniștilor ruteni, contra preoților români, ce lucrează printre poporul ruten, resultă de acolo, că ultimii conșcii de înalta-și misiune preoțească, învățătoarească și diregătorială, și lucrând exclusiv în favorul moral religios și cultural al aceluiași popor, și-au câștigat încrederea și devotamentul lui, precum resultă din faptul, ca pretutindena, unde e depusă soarta poporului ruten în mâinile preoților români, se ridică bisericii nouă, precum în Pohorlonți, Samușin, Brodoc, Milcău, Suca etc. ear' s'au înființat fonduri spre același scop, precum în Mossoruvca, ear' scoalele populare proarată edificii comode, și cu tot confortul de locuit, precum sunt cele mai recente în Brodoc, Pohorlonți, Surcoviș ș. a.

Eată deci activitatea binecuvântată a preoților români cu devotament ortodox și fideli tronului, între poporul ruten! și cu toate acestea cum îi tractează șovinismul ruten? cu denunciări miserabile prin presa rutenă, cu care n'am stat, nici vom sta vre-odată de vorbă, contrapunându-i a priori disprețul nostru; că fiind Români, nu le pasă, ba întrelasă cultura religioasă-morală, și cea cultural-intelectuală între poporul ruten, neusându-se chiar în afacerile cultului public divin de limba populară, nu inițiază nici un progres în mijlocul acestui popor, și pre lungă acestea, însuși superioritatea eclesiastică ortodoxă, cu pamflete de asemenea categorii până pe la minister, deși toate acestea anonim stau absolut în contradicere cu opiniunea publică a poporului ruten, care pe unele locuri se uimesce de vorbele preotului ruten, care degradează autoritatea subiectivă a Metropolitului actual, despoindându-l între popor de venerațiunea și devotamentul cuvenit. *Sic pater Eusevi!* Și cu toate acestea, care este adevărul? Eată! preoții români au trezit poporul ruten din letargia social-națională, precum în Samușin, Oena, Jurcăuți, Chlivești etc. înființând reuniuni populare, (cetalia) l'au detras dela patima beției, unei corupțiuni morale, care este izvorul decădenței morale și materiale, au deșteptat adevăratul simț religios și au inițiat cultura populară, prin menținerea scoalelor, conform destinelor lor învățătoare și au aplecat pâriniții la trimiterea copiilor la focarul cultural, au crescut și capacitat poporul în fidelitate și loialitate către tron și Monarch, ferindu-l de hidra panslavistică, din care causă se plânge consilierul aulic Dobjanschi, că Români în Bucovina apasă pe confrății Ruteni, și l'au trezit din letargia religioasă, întărindu-l în credința strămoșească ortodoxă, ferindu-l de aleșurile propagandei apusene, forțate chiar prin preoști ruteni, pravoslavnici după pâr, însă nu și după inimă, pe cari șovinismul rusofil îi seduse de a-și părăsi altarul ortodox în di de Duminecă, și asociați de un număr considerabil de popor, mai ales din comuna Doroșonți, a se presenta în satul Colodrubca, în Galiția la o așa numită „misia eclesiastică“ inscenată de contrarii ortodoxismului.

Oare ce va fi cugetat poporul ruten bucovinean, susținând în realitate și cu tărie deo-

Despre cafea

cetim în „Curierul științific“ al „Românului“:

Cafeaua ca beutură alimentară; proprietățile ei binefăcătoare; consumațiunea și întinderea culturii arborelui de cafea.

Arborele, care produce cafeaua, este un arbore în todeauna verde, ale cărui foi opuse seamănă cu foile de laur.

Florile se grămădesc lângă foi și sunt albe și odoriferante. Infloresce de trei ori succesiv pe fiecare an.

Fructele sale au aspectul și mărimea unor frumoase cireșe. Desfăcute de partea lor cărnosă, iau numele de cafea în coaje. Această coajă seamănă cu pergamentul, și este întrebuințată de Arabi pentru a face o licoare cunoscută sub numele de „cafea sultanină“. Europenii nu întrebuințază decât cafeaua curățită, consistând din două grăunțe închise fiecare în coaja lor. Prin o prăjire gradată, ea desvoaltă o aromă plăcută și pătunțătoare. În urmă se macină și se face infusiunea. Mai nainte de a servi ca beutură, cafeaua a fost un aliment, și se dăce că primele popoare, cari au întrebuințat-o, o pisau și apoi o întăreau cu grăsime, dându-i forma unor nuci. Câteva din aceste nuci pare că erau de ajuns pentru a forma o rațiune alimentară în

timpul excursiunilor de vânătoare sau în timpul războiului.

Boabele de cafea conțin, după Payen, la o greutate de 100:

Celuloză, 34; materii grase, 13; glucosă și dextrină, 15; legumine, caseină, organism azotat, 13; cafeată sau chloroginat de potase și de cafeină, 4; cafeină liberă, 0.8; esențe diverse, 0.004; apă, 12; substanțe minerale diverse, 7.

Acestea sunt toate elementele unei hrane complete.

Cafeaua prăjită ia îndată o culoare cafenie deschisă, care corespunde în maximul de aromă și cu o pierdere de 15 la sută din greutatea ei.

Primul efect al prăjirii cafelei este de a transforma cafeina într'un princip aromatic, „cafeona“, din care o mică parte este de ajuns pentru a aromatiza o mare cantitate de apă. În același timp resultă diminuțiune simțitoare a materiilor solubile și distrugere parțială a substanțelor, azotate, ceea-ce stabilește proprietățile nutritive ale cafelei.

Doctorului Rabuteau i-se datoresc mai multe experiențe precise asupra acțiunii cafelei verde și a cafeinei, asupra acțiunii cafelei prăjite și a cafeonei în economie. O infusiune de 15 grame de cafea verde luată în timp de câteva zile, în 3 doze egale, dimineța, la prânz și seara, are

de efect de a slăbi bătăile inimii și a micșora producțiunea ureii în raport de 100 la 86.

Întrebuințarea cafeinei a produs aceleași rezultate, ea a slăbit mișcarea de denutrițiune; dar' nici cafeaua verde, nici cafeina n'au turburat somnul într'un mod simțitor.

S'a constatat apoi, că cafeona, toxică ca toate esențele, este din contră excitantă și împedecă de a dormi. Dela ea chiar cafeaua prăjită ia această proprietate, căci luându-i-se cafeona printr'o ferbere mai mare, cafeaua încetează de a mai împedeca somnul.

Pre lungă aceasta cafeaua prăjită are asupra mișcărilor cordiace și asupra producțiunii ureii, o acțiune asemenea cu aceea a cafelei verde și a cafeinei; ea este numai cu atât mai slabă, cu cât boabele de cafea au fost mai prăjite. Cafeaua fiind astfel prea mult prăjită, nu numai că transformă totalitatea cafeinei, dar' evaporază toată cafeona. Ceea-ce rămâne în urmă este cu totul inert.

În resumat, cafeaua neagră, care conține aproape 20 la sută materii nutritive, lucrează mai cu seamă ca aliment de economie; ea face ca elementele organismului nostru să fie mai stabile, slăbește deperdițiunile și face să fie mai profitabile principiile reparatorii, din cari facem hrana noastră obicnuită. Cu acest titlu este, în particular, folositoare călătorilor, marinarilor, soldaților,

lucrătorilor și tuturor acelora, a căror rațiune alimentară nu compensează decât într'un mod neîndestulător ostenețele lor.

Pentru-că slăbește combustionile, cafeaua este o bună întrebuințare, în țerile calde.

Cafeaua este folositoare tuturor oamenilor cari lucrează cu mintea, căci le stimulează funcțiunile intelectuale. Pe când alcoolul și vinul congestionează creerii, cafeaua îi predispuie la lucru, prin exaltarea sensibilității și a memoriei. Serviciile sale sunt cu atât mai reale, cu cât nu este, pentru a dăce astfel, nici o teamă de vre-un abus; cel mult poate să producă insomnia și aceasta numai la unele persoane.

Ea se deosebesce asemenea de vaporii opiumului și ai tutunului, căci acestia amorteșc, pe când cafeaua procură, prin parfumul seu, cele mai delicioase senzațiuni, și tocmai pentru aceasta devine plăcută și folositoare tuturor.

Cafeaua pare originală din Arabia, dar' ea a trecut de mult timp mările și se cultivă acum pe o seară întinsă în India, în Antile, în Brasiilia, etc. Arborele de cafea este un arbore de țerele calde, adevă din țerile, a căror temperatură variază între 10 și 25 grade. Se cultivă cu succes pe terenurile cele mai umede.

Consumațiunea cafelei se urcă în general la trei sute mii tone.

sebiea între biserica ortodoxă, numindu-o „*volosca țercva*”, și cea unită, numindu-o „*rusca țercva*”, vădându-se condus de însuși păstorul seu ortodox, spre ascultarea predicilor și manifestărilor iesuite și heterodoxe, îmbinate în urmă la banchet și în auzul publicului popular, cu demonstrații tendențioase, panslaviste și periculoase pentru credința firmă, ce o susține din generațiune în generațiune, și ca o moștenire strămoșească, poporul bucovinean, fără deosebire de naționalitate, în dinastia habsburgică, și tronul Maiestății Sale imperiale.

Oare pute-se-va prin astfel de inițiative susține unitatea ortodoxismului și ordinea în stat?

Pute-se-vor lua în scris denunțările tendențioase și antiortodoxe, anonime ale unor șovinisti ruteni, cari ajung până la minister, chiar contra superiorității bisericii bucovinene?

Conducătorilor de categorii menționată, nu le poate acorda poporul încredere, în auzul căruia se petrec și pertractări scandaloase și defaimătoare pentru clerul ortodox bucovinean, din partea unui venetic Galițian, ce-și mistue pâinea țerii noastre în toată tigna, precum s'a întâmplat cu ocasiunea glorificării unui fost inspector asupra scoalelor populare, care pentru delict morale fu eliminat din acest post; ear' superioritatea bisericească, de a căreia paciență îndelungată abuzează *ad infinitum*, și care e chemată a veghia, ca să nu între lupi răpitori în staulul oilor cuvântătoare ortodoxe, va fi necesită, să ese din rezervă, și să-și salveze onoarea, conform păstorului celui bun, care este gata a-și pune sufletul seu pentru ortodoxism și dinastie, în care avem și vom avea încredere firmă, încât timp ne vom bucura sur sceptul dinastiei habsburgice, fără ca să ne plesnească prin minte o alianță cu cnota panslavistică, la care tind pseudoconducătorii poporului rutean. *Frum.*

Correspondență particulară a „Tribunei”.

Blaj, în Maiu 1887.

Direcțiunea căilor ferate, respective înaltul guvern în considerarea indigenței tinerimii studioase de a călători în decursul unui an de mai multe-ori până la locul de studiu și înapoi, — a fost conces studenților săraci favorul, de a călători cu ocasiunea ferilor — pre lângă producerea unui testimoniu de paupertate, cu bilet, adică cu preț scăzut, de jumătate.

Precum e în genere cunoscut pe aici, până la sărbătorile Crăciunului din iarna trecută și studenții săraci din Blaj se bucurau de acest favor. Și aievea trebuie să conceadă ori-și-cine, care judecă lucrul mai de aproape, că era o înlesnire mare aceasta pentru bietul student în împregiurările precare, între care trăiesc și se luptă, — durere, — partea maioră dintre acestia pe la școală.

Căci abstrăgând dela scopul principal al ferilor, acela adică, de a se recrea studentul după o muncă spirituală intensă, abstrăgând dela acesta, dă, e indispensabil, ca studentul sărac, căci despre acesta e vorba aici, să meargă cel puțin în timpul ferilor acasă, spre a i-se repara aici schimbările, încălțămintele și celelalte vestimente necesare, ca astfel oare-cum spălat, premenit și provădit cu alimente nouă se poată continua cu mai multă înlesnire munca cea grea a studiului până la finea anului școlastic.

Cafeaua Moka, ale cărei boabe sunt mici, rotunde și de culoare galbă, trece ca cea mai bună.

Cafeaua Martinică și cafeaua Burbon sunt asemenea foarte căutate; dar' cea mai bună infuziune rezultă dintr'o amestecare de 1 de Moka, de 1 de Burbon și de 2 de Martinică, cu condițiunea, ca ele să se prăjească deosebit.

Este un mare neajuns de a pune cafeaua, fie în boabe verzi, fie prăjită, fie pisată în apropiere de substanțe mirositoare. Ea contractează astfel mirosul lor cu o înlesnire surprinzătoare, și ori-ce s'ar face le păstrează pentru totdeauna. Fie chiar închisă într'o cutie, ea tot nu poate să scape de acest neajuns.

În general, infuziunea cafelei se face cu apă ordinară; dar' își pierde finețea gustului și mirosul de care ea este susceptibilă. Sărurile de calce, care se află în mare proporțiune în apele potabile, precipită taninul, acidul cafetanice și îi iau cafeaua. Cu apa destilată, cafeaua este mai tonică și-și păstrează tot mirosul seu cel plăcut.

Aceste sunt proprietățile binefăcătoare ale cafelei, ale acestor prețioase semănțe, cari au fost obiectul atâtor critice și chiar atâtor persecuțiuni; dar' cari, prin aroma lor, au putut să triumfe în contra tuturor inamicilor.

Și apoi cât li se înlesnia s'ermanilor studenți călătoriile aceste neapărate în timpul ferilor prin favorul amintit, de a pute călători cu prețul de jumătate!

În timpul din urmă însă, și adică în vacanța dela Crăciunul trecut, a încetat cu totul edarea de bilete de 1/2 de călătorie ca mai înainte? De sigur nu alta, decât de a detrage cu timpul de tot acest favor de călătorie dela studenții săraci, cu toate că pe acestia toți numai și numai trebuințele arătate mai sus fi silesc de a merge când nu au școală, pe la părinții sau îngrijitorii lor.

Acum considerând, că tocmai la scoalele din Blaj se află concentrați cei mai mulți studenți săraci din toate părțile Ardealului, apoi mai arătând și numai un singur cas întemplat la Crăciunul trecut, cu care ocaziune în urma detragerii numitului favor de călătorie, un student sărac de I-a clasă gimnazială, N. L., în etate de 13 ani, a mers 4 zile pedestru până la părinții sei de părtă, expunându-se prin această călătorie în timp de iarnă la atari pericole, pe cari tinerimea studioasă nu e capabilă de a le judeca.

Ar fi de dorit, ca direcțiunea scoalelor din Blaj să facă cele de cuviință în privința aceasta.

Democratul.

Cronică.

Maiestatea Sa Monarchul a părăsit Budapesta Joi seara la oarele 9. La gară s'au întrunit miniștrii în frunte cu ministrul-president Tisza, primarul Budapestei ș. a.

Testimoniile gimnaziale din Bosnia. Ministrul de culte și instrucțiune publică austriac a dat testimoniile de maturitate dela gimnaziul din Serejevo valoarea pentru țările reprezentate în Reichsrath-ul austriac.

Procesul Românilor în contra Grecilor din Brașov s'a hotărât și în instanța a treia. Curia a hotărât cu desăvârșire în favorul Grecilor, pronunțându-se și recunoscându-se caracterul grecesc al bisericii St-Treimi din Brașov, și respingând pe Români cu pretențiunile lor.

Inundațiuni. Din Timișoara se scrie ddo 25 Maiu n., că din nou crește apa riului Bega. Așa a crescut în cele din urmă 12 oare cu un metru. Există temerea, că dămburile vor fi sparte din nou. Din Deva sosesc tot cu acel dat seirea, că ultimele ploii au cauzat o nouă creștere a apei Murșului. Poporațiunea caută scăpare în munți. Din Murăș-Ludoș se scrie, că sămănături multe sunt inundate.

Maial. Toți aceia, cari vor să iee parte, se consideră prin aceasta invitați la „maialul”, pe care corpul învățătoresc cu tinerimea școlară dela școala capitală gr-or. din Seliște, îl va serba Joi în 21 Maiu st. v. 1887, la „Fântă-neaua arinilor”. În cas, când timpul ar fi nefavorabil, ținerea lui se va amina pe a doua zi de Rosalii. Invitări speciale nu se fac. Corpul învățătoresc.

Maialul școlarilor din Alba-Iulia. De acolo ni se scriu ddo 27 Maiu n. următoarele: Maialul român din Alba-Iulia ținut în 14/26 Maiu a. c. a avut un succes strălucit. Pe la oarele 2 școlarii români dela ambele scoale confesionale cu musica în frunte, încungiuând piața cea mare, merseră la locul destinat în grădina „La Soare”, unde, sub conducerea dlui învățător I. Francu, cântară unele cântări românesce; a urmat apoi jocul băieților, cari atât spre bucuria părinților de față, cât și a străinilor au jucat frumos dansurile „Țarina” și „Hătegană”. La oarele 6 se adună și publicul românesc. Timpul era de tot plăcut, și așa se adună un public ales și frumos atât din loc, cât și din giur; însă cu părere de rău s'a constatat, că vre-o câteva familii românesce nu s'au prezentat. D-nii oficiali români au participat mai toți. „Romanele”, și „Cuadrilele” le-au dansat 25—30 de părechi. Venitul curat e aproape 30 fl. Petrecerea s'a finit la oarele 2 după miezul-noptii, ducând cu sine fiescare cele mai plăcute suvenirii. — Se vorbește, că încă în luna viitoare se va arangia o petrecere româno-maghiară-ovrească pentru un scop filantropic românesc; de aceea cei româno-maghiară-ovrească, pentru că petrecerea se va arangia numai de către Români, însă „Invitățile” se vor face în toate trei limbile patriotice. Această petrecere va fi inspirată de triumviratul foaiei „Gyulafehérvár”. (a + b).

Afacerea Wieser-Tegze. Cestiunea militară, aduse din nou în dieta Ungariei, s'a făcut de către juvenila tinerime maghiară din Budapesta, ca de obicei, obiectul unei agitațiuni. Joi dimineața au așternut studenții universitari

Szomuas, Orosz, Hodászy, Szabó, Csorna, și Antal, căpitanului o cerere, în care se face cunoscută intențiunea de a se ține aceeași zi după ameași o adunare în afacerea Wieser-Tegze. Considerând însă, că adunarea este a se anunța autorității politice cu 24 de oare înainte de a se ține, și nefind amintit locul unde adunarea are să se țină, adunarea studenților nu a fost permisă din partea poliției.

Defraudățiunea din Raab. Cum se administrează chiar și banii orfanilor în fericita Ungarie, ne ilustrează mai bine faptul următor: În 22 Maiu n. s'a descoperit la cassa orfanilor din Raab, că lipsește suma de 14.000 fl. Cassarul Ludovic Zánthó și-a făcut un isvor de regulate venituri din cassa încredințată lui și pierd în loterie și de din banii s'ermanilor și părăsiților orfani. Iritațiunea poporațiunii mahnite față cu această rușinoasă descoperire a fost mare și ea se îndreptă nu numai singur în contra nemernicului defraudant; opiniunea publică atribui o parte din vina crimei și acelor organe a serviciului politic, de a căror datorință se țină controla cassei păgubite, cari însă controla o făceau într'un mod superficial și salop, așa încât neonestul cassar putea să-și urmeze furturile încă ani întregi, dacă nu s'ar fi aflat defraudățiunea din întâmplare, fiind el bolnav. Opiniunea publică vedea numai o reparațiune foarte problematică în aceea, că primarul orașului a pășit nu numai în contra făptuitorului, ci a suspendat din oficiu și i-a pus în cercetare disciplinară și pe controlorul cassei orfanilor și pe revisorul suprem. Încă nu s'a stămpărat iritațiunea generală, și adunarea generală din 24 Maiu i-a dat nou nutremânt. În această adunare, presidată de comitele-suprem contele Ludovic Battyányi, anunță primarul Francisc Lacza: În urma disparerii funcționarului de casse Francisc Horváth, — despre care se ștece că s'ar fi sinucis — ceea-ce până acum nu s'a adevărit, s'a ordonat o revizuire a cassei domestice și a cassei fundaționale. Cu privilegiul acesta s'a aflat, că cassa domesticală — abstracție făcând dela unele mici irregularități — (!) — este în ordine; la a doua s'a aflat însă, că lipsește 4700 fl., care cad în sarcina lui Horváth. Adunarea generală deprimată încă dela cazul Zánthó era înmărmurită auzind de o nouă defraudățiune. Reprezentanții Egerváry și Pereszlényi au și dat expresiune mahnirii generale a cetățenilor. Primarul Lacza și vice-primarul Kozics, asigurând onestitatea lor, au cerut să fie puși și ei sub cercetare disciplinară. Comitele-suprem a satisfăcut imediat acestei cereri și mai ordonă, ca să fie puși în cercetare disciplinară controlorul cassei fundaționale Ludovic Brückler, controlorul cassei domestice Kolbe și vice-comptabilul Iosif Schadel. Zánthó, Haffner și Fűgi au fost deja de mai înainte suspendați, acum mai vin supremii funcționari ai orașului: primarul și vice-primarul și alți 3 funcționari; — într'a adevăr frumoașă situațiune!

„Deutsches Lied” în Viena. Sărbarea festivității în amintirea lui Liebenberg, ținută în noul palat al primăriei din Viena, a avut un tragic sfârșit. Moștenitorul de tron Rudolf, apărând după ameași la oarele 6 în palatul primăriei și a asistat la producțiunile „Männergesangverein” ului. Numărul ultim al programului formă după anunțarea oficială „Das deutsche Lied”. Înainte de a se executa numărul acesta, principele de coroană chemă pe dirigint, îi dăse ceva, apoi se depărță. După aceea toți membrii reuniunii părăsiră sala fără a cânta „Das deutsche Lied” reclamată demonstrativ din partea publicului. Urmă apoi o scenă iritată; publicul protestă în contra depărțării membrilor reuniunii, ear' dintre membri mulți își rupseră cocarda ce o aveau pe rocuri. Dirigintul declară în sfârșit, că cântecul: „Das deutsche Lied” nu s'a executat la dorință mai înaltă. — Dar' apoi pintenaii nostri și compatrioții maghiari pot să cânte când vreau și nesuperați de nimeni: „Kossuth Lajos azt izenté”. Veți Doamne, ei sunt ei și nimeni ca ei.

Regina Natalia în Odessa. De acolo i-se scriu lui „Pester Lloyd” următoarele: „Petrecerea în Odessa a reginei sârbesci a fost folosită aici făcându-se o demonstrațiune politică în contra Austro-Ungariei — ceea-ce îi atribue acestei călătorii o deosebită importanță. Nici odată nu i-s'a făcut unei suverane astfel de ovațiuni precum i-s'a făcut reginei Natalia. Aristocrația cea mai înaltă, guvernorul general Roop, generalii și toți ceiaalți membri ai corpului ofiteresc se adunară cu un zel în giurul reginei ce nu s'a putut observa decât la Țarevna. Pentru călătoria la Yalta i-s'a pus reginei la dispoziție vaporul de războiu „Elborus”, ear' la despărțire s'a adunat la port o mulțime imensă de popor, care cu un entusiasm nemai pomenit a aclamat pe regină. Regina a fost dusă aproape pe mâni de mulțime. S'a făcut cu privilegiul acesta o manifestățiune, care merită a fi înregistrată fără leac de comentat.”

Revoluțiune de palat în Constantinopol. Cercurile stăpânirii din Stambul sunt în mare iritațiune. S'a descoperit în palat o revoluțiune, care nu țințese la nimic mai puțin decât să silească pe Sultanul, ca se abdice. Sultanul era să fie surprins preste noapte, și amenințat cu moarte să fie silit a subscire actul de abdicățiune. Conjurații voiau a proclama de Sultan pe Solak-ed-din, fiul detronatului Sultan Murad V și nepot al lui Abdul Hamid. Conducătorul complotului se ștece a fi Scheich-ul-Islam-ul Ab-ul-Huda, care a fost expulsat și dus noaptea cu naia la Asia. Se presupune, că firele complotului le-ar fi ținut ministrul-plenipotențiar rusesc Nelidoff, pentru-că înfruirea Rusiei s'a

făcut nulă prin ambasadorul englez Sir Wolff. Poziția Marelui-vezir se ștece a fi sdruncinată. Urmașul lui e designat a fi Hassan Fehmi Pașa.

Sporirea garnisoanelor rusesci în Basarabia. „Pol Korr.” primesce din Bucuresci scirea, că pe acolo circulă faima, că din nou se vor întări garnisoanele rusesci din Basarabia și așa înmulțite preste statul normal.

Focuri puse de „nihilisti”. Din Petersburg se scriu ddo 26 Maiu n. următoarele: Toate vilele din cartierul Lesnoj au fost prada focului. Deodată ardeau nu mai puțin de 12 vile. Întreg terenul între prospectul Narojargolomer, între Ișumoff Perlenok și Malaka Objesdnaja și între strada Lesznapa era o singură mare de foc. Vitorul ce domnia pe timpul acesta împrăscia focul în depărtări mari, așa încât se aprinseseră și alte case. Încă nu s'a potolit focul din Lesnoj, și un curier călare anunță pompierilor ocupați, că în depărtare de 1/2 de verst vilele din prospectul Sampsonowski stau în flăcări. O parte din pompieri trebuia deci să se ducă la noul loc al focului. Toate năsuințele pompierilor erau zadarnice, căci la vântul cel mare era imposibil a scăpa clădirile făcute din lemn. Au ars 60 de vile, și chiar și oameni au perit în foc. Paguba cauzată prin foc se urcă la 2 milioane ruble. Există temere, că se vor ivi nouă focuri, de aceea vilele sunt aspru păzite. Mulți proprietari de vile aleargă la Petersburg. Se crede, că nihilistii ar fi pus focul.

Pentru cei nenorociți prin apă și foc.

Transport din numărul 109: 138 fl. — cr.	
Cercul „Tribunistilor”	30 „ — ”
Gregorie Mateiu	10 „ — ”
Dr. Ioan Moga	5 „ — ”
Michail Gerula	1 „ — ”
I. Popa Necșă, paginat. „Tribunei”	1 „ — ”
Ioan Chidu, culeg.-tip.	50 „ — ”
Petru P. Barițiu, culeg.-tip.	50 „ — ”
Petru Georgescu, culeg.-tip.	20 „ — ”
Ioan Morar, culeg.-tip.	40 „ — ”
Andrei D. Baltes, culeg.-tip.	50 „ — ”
Augustin Coltor, culeg.-tip.	50 „ — ”
Carol Pasinovicz, culeg.-tip.	50 „ — ”
Hugo Winkler, culeg.-tip.	50 „ — ”
Suma 188 fl. 60 cr.	

Contribuiri primesce

Administrația giarului
„Tribuna”.

Posta ultimă.

Pojon, 27 Maiu n. Ieri s'au întâmplat aici turburări. Servitoarea unui neguțar ungarec anume Jellinek a răspândit, că acesta ar fi voit să o măcelărească. Excesul a ținut ieri până la 11 oare noaptea. Poliția a fost insuficientă. A trebuit să păsească miliția cu baioneta spre a face ordine. Astăzi la ameași sute de lucrători și lucrătoare au transversat strada, în care se află bolta lui Jellinek și i-au spart ferestrele. Poliția a restabilit ordinea. S'au luat măsurile cele mai rigoroase. Miliția e consignată în casarmă.

Serviciul telegrafic al

„TRIBUNEI”.

Pojon, 28 Maiu n. Aseară turburările s'au reînnoit. Poliția a împrăsciat mulțimea fără succes militar.

Viena, 28 Maiu n. Consiliul municipal a primit propunerea primarului, de a vota un ajutor pentru cei nenorociți la „Opera comică” din Paris. Cu stabilirea sumei s'a însărcinat comisiunea financiară.

Paris, 28 Maiu n. Din ruinele „Operei comice” s'au scos 68 de cadavre. La poliție s'au făcut reclamațiuni numeroase pentru persoane, ce nu se găsesc. Cercetările prin ruine se continuă cu lumină electrică. Toate teatrele inițiază o acțiune de ajutor imposantă.

Sofia, 28 Maiu n. Regenții reîntorcându-se au fost primiți cu entusiasm. În onoarea sosirii lor agenturile diplomatice au arborat steagurile.

Bruxella, 28 Maiu n. Ministrul de războiu cheamă reservele din 1883 și 1884, deoarece-ce statul activ al armatei e insuficient pentru susținerea ordinii.

Atena, 28 Maiu n. Deputații creștini din Creta negociază cu guvernul turcesc pentru un compromis.

Redactor responsabil: **Aurel Popa.**

Economie.

Piața din Sibiu, 27 Maiu Grâu hectolitru 74—80 chilo fl. 5.70 până fl. 6.50, grâu mestecat 68 până 72 chilo fl. 4.50, până fl. 5.30 sâcara 68 până 72 chilo fl. 3.60 până fl. 4.—, orș 58 până 64 chilo fl. —, până fl. —, ovės 40 până 45 chilo fl. 2.20 până fl. 2.60, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, mēlainu 78 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 2.20 până fl. 2.40, semēntă de cânepă 49 până 51 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, linteă 78 până 82 chilo fl. 10.— până fl. 11.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pāsāt de frāu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, fāinā Nr. 3 100 chilo g. 14.—, Nr. 4 fl. 13.—, Nr. 5 fl. 11.—, slānina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 56.— până fl. 58.—, sēu brut fl. 20.— până fl. 22.—, lumini de sēu fl. 36.— până fl. 38.—, lumini turnate de sēu fl. 46.— până fl. 48.—, sāpunul fl. 24.— până fl. 25.—, fēn 100 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, cânepa fl. 32.— până fl. 35.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.— până fl. 3.—, spirțul p. 100 l. 90 până 32 cr., carnea de vită chilo 40 cr., carnea de vițel 30 până 40 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec — până — cr., ouē 10 cu 16 până 18 cr.

Tērgul de rimātōri în Steinbruch. În 26 Maiu n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 47.— cr. până 49.— cr. unguresci grei, tineri 50.— cr. până 50.1/2 cr., de mijloc 50.— cr. până 51.— cr., ușori 50.1/2 cr. până 51.— cr., marfā țērānescā, grea 47.— cr. până 49.— cr., de mijloc 49.— cr. până 50.— cr., ușorā 49.— cr. până 50.— cr., romānesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci grei 49.— cr. până 49.1/2 cr., transito de mijloc 49.— cr. până 49.1/2 cr., transito ușori 49.— cr. până 49.1/2 cr., ingrāșāți cu ghindā — cr. până — cr. per 4% cumpēniți la garā.

Piața cerealelor din Portul Brăila.

Raportor Nicolai V. Perlea, Brăila.

Operațiile efectuate în 12 și 13 Maiu v. 1887.

Vēndătorii	Cumpērătorii	felul	hectol.	greut. libre	prețul lei în aur
Carandino	Feitler	Porumb	9100	60 1/2	6.67 1/2
Politi	"	"	4300	59 1/4	6.60
"	"	"	4700	58 3/4	6.51 1/2
Lombardo	Negroponte	"	3700	62	6.87 1/2
Tetene	Manari	"	1100	61 1/4	6.80
Politi	Emberico	"	4000	59 1/4	6.60
Perlea	Negroponte	"	1725	61 1/2	6.90
Vasmagidi	Zvetovici	"	6600	59 1/4	6.57 1/2
Emberico	"	"	4800	59 1/4	6.60
Perlea	Carnavali	"	1800	60 1/2	6.77
Grosovici	Zvetovici	"	2850	60 1/4	6.65
Soc. Com. Rom.	Zerman	"	1700	61	6.75
Agalidi	Negroponte	"	1700	59	6.34
Cotti	"	"	2850	60 1/2	6.50
"	"	"	1450	61	6.55
Grosovici	Cotti	Grâu	1050	59	11.90
T. Dimitriad	Emberico	"	2000	59	12.50
Stanovici	G. Mendl	Orș	1600	42 1/4	4.07 1/2
Sassu	"	"	1400	41 3/4	4.—
"	"	"	2200	42 1/2	4.05
"	"	"	3250	42 1/2	4.10
"	"	"	2150	41 1/2	3.95
Capighera	L. Mendl	"	2000	43 1/2	4.17 1/2
Sassu	Pauli	"	3500	45 1/2	4.60
Nicolaidi	Cohen	"	900	41	3.85
Th. Dimitriad	Pauli	Ovės	3500	90	8.35

Agiu 14—14.05 la %.

Bursa de Budapesta

din 27 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6%	102.30
" " " 4%	87.95
" " hārtie " 5%	150.75
Imprumutul căilor ferate ung.	150.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	97.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.50
Bonuri rurale ung.	104.50
" " " cu cl. de sortare	104.50
" " " bānățene-timșene	104.50
" " " cu cl. de sortare	104.50
" " " transilvane	104.50
" " " croato-slavone	104.50
Despăgubire pentru dija ung. de vin	99.—
Imprumut cu premiu ung.	120.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	123.25
Rentă de hārtie austriacă	81.—
" " argint austriacă	82.20
" " aur austriacă	112.40
Losurile austr. din 1860	135.50
Acțiunile băncei austro-ungare	880.—
" " de credit ung.	285.50
" " " austr.	281.90
Argintul	—
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. "Albina"	102.—
Galbeni împērătesci	5.95
Napoleon-d'ori	10.07
Mārci 100 imp. germane	62.40
Londra 10 Livres sterlingi	127.25

Bursa de Viena

din 27 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6%	102.10
" " " 4%	87.90
" " hārtie " 5%	150.75
Imprumutul căilor ferate ung.	150.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	98.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.—
Bonuri rurale ung.	104.70
" " " cu cl. de sortare	104.50
" " " bānățene-timșene	104.75
Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare	104.50
" " " transilvane	104.50
" " " croato-slavone	104.50
Despăgubire pentru dija ung. de vin	99.50
Imprumut cu premiu ung.	120.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	123.—
Rentă de hārtie austriacă	81.20
" " argint austriacă	82.45
Rentă de aur austriacă	112.40
Losuri austr. din 1860	136.—
Acțiunile băncei austro-ungare	884.—
" " de credit ung.	284.50
" " " austr.	281.40
Argintul	—
Galbeni împērătesci	5.97
Napoleon-d'ori	10.09
Mārci 100 imp. germane	62.37 1/2
Londra 10 Livres sterlingi	127.05

Bursa de București.

Cota oficială dela 26 Maiu st. n. 1887.

Renta amort. (5%)	Cump.	94	vēnd.	95.—
" Rur. conv. (6%)	"	83.40	"	—
Acț. de asig. Dacia-Rom.	"	—	"	—
Banca națională a Romāniei	"	910.—	"	950.—
Impr. oraș. București	"	34.—	"	36.—
Acț. de asig. Națională	"	—	"	—
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Serisuri fonciare urbane (5%)	"	85.1/2	"	86.—
Schimb 3 luni	"	—	"	—
Societ. const.	"	128.60	"	—
Aur	"	17.—	"	17.10

Scânduri uscate

de mēsărit de tot felul se află de
vēndare în mare și în mic,
strada Walkmühl Nr. 10,
în apropierea pieții de scānduri.
[459] 4—5

La băile din Vâlcele (Előpatak),

ale căror isvoare tămăduitoare, premiate la mai multe expoziții, au fost de cei mai renumiți balneologi din Europa recunoscute drept cele mai excelente dintre toate apele acre ce conțin alcali,

ține sesonul dela 15 Maiu până la sfirșitul lui Septemvrie.

Isvoarele tămăduitoare din Vâlcele au arētat un efect sigur în contra catarului cronic de plămāni, stomach, intestine și beșică, în contra indigestiunilor, acrelei gastrice, pyrosis-ului, convulsiiunilor de stomach, umflăturilor de ficat și de splină, hemoroidelor, asthmei, durerilor de pātece și maladiiei, în contra petrii de verin ce se nasce din aceste boale, în contra gālbinării și a hydropsiei ce sūnt a se privi drept urmări ale îndelungatelor friguri intermitente, — în contra clorosei, anemiei, alterărilor menstruaționale, precum și în contra alterărilor organelor sexuale, în contra podagrei, suferinței reumatice, scrofulei, și morbului englezesc, mai departe în contra limbricilor la copii. Copiii se întăresc aici nu numai prin îmbunătățirea sângelui, ci și prin întărirea nervilor, și primesc prin aceasta o basă firmă a sănătății pentru viața întreagă. Corpul obosit se întăresc de minune după o scurtă petrecere aici. — Vermele solitar își află aici un neîndurat gūituit și acest parasit molestător devine foarte ușor nesticăcios.

Puterea tămăduitoare a apei acre de Előpatak se promovează afară de aceasta prin băi de fer calde, deasemene prin băi rēci de minerale, prin lapte de capră proaspēt, zēr, și hală de gimnastică svediană, ce stau la dispoziția oaspeților de băi.

În Előpatak se află medici de băi, farmacie, oficiu telegrafic și postal, 600 odăi dela 40 cr. până la 3 fl. pe di, vipt ieftin în salele de mănecare, pentru distragere parcuri, promenădi prin pădure, sale de cetit, piano și conversațiune, loc de gimnastică, lac-Regatta, teatru, excursiuni, musică țigănească renumită etc.; baia de bulbuc (Lobogó) ce s'a început anul trecut e terminată și stă la dispoziția p. t. publicului.

Oaspeții ce sosesc din ori-și-care direcțiune descalcă la gara din Feldioara (Földvár), de unde apoi pot fi transportați la Vâlcele (Előpatak) ce sūnt o oară îndepărtate de aici cu trāsuri private și omnibusuri, cu cele din urmă pentru 1 fl. 20 cr., cu cele dintāiu pentru 3 fl. de persoană. La căile ferate de stat se dau pentru oaspeți bilete tur și retur cu prețuri scādute.

Cerēndu-se, dā informațiuni și deslușiri cu cea mai mare plăcere

Direcțiunea băilor.

Vâlcele (Előpatak), 15 Maiu 1887.

[460] 4—5

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1887.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiu				
	Tren mixt	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane			Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus			Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren omnibus	Tren mixt	Tren omnibus	Tren de persoane				
Viena	11.10	7.40			Bucuresci		4.40	7.30			Viena		11.10	2.—		Teiuș		11.24	3.—		Copsa mică		2.29	4.15
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18	Predeal		9.12	1.14			Budapesta		8.20	9.05		Alba-Iulia		12.09	4.59		Șeica mare		3.02	4.45
Szolnok	11.05	4.05	7.—	9.38	Timiș		9.36	1.45			Szolnok		11.20	12.41		Vințul de jos		12.30	4.22		Loamneș		3.46	5.26
P. Ladány	2.02	5.47	5.40	12.02	Brașov	{	—	10.12	2.32		Arad	{	4.10	5.45		Șibot		1.01	4.51		Ocna	8.27	4.18	5.57
Oradea-mare	4.18	7.01	8.35	1.46	Feldioara		4.01	7.20			Glogovaț		2.17	4.30	6.—		Orăștia		1.32	5.18		Sibiu	9.—	4.42
Vărad-Velenceze		7.11	9.12	2.01	Apatia		4.47	7.57			Gyorok	2.37	4.43	6.13		Simeria (Piski)		2.32	6.15		Sibiu	3.43	8.50	10.25
Fugyi-Vásárhely			9.22	2.08	Agostonfalva		5.28	8.24			Pauliș	3.19	5.07	6.38		Deva		2.52	6.35		Ocna	4.26	9.17	10.49
Mező-Telegd			9.39	2.19	Homorod		5.59	8.47			Radna-Lipova	3.43	5.19	6.51		Branictea		3.23	7.02		Loamneș		9.45	11.15
Rév		7.41	10.17	2.41	Hașfalău		6.49	9.24			Conop	4.05	5.41	7.10		Ilia		3.55	7.28		Șeica mare		10.20	11.45
Bratca		8.10	11.36	3.24	Sighișoara		8.35	10.37			Bérzava		6.09	7.37		Gurasada		4.08	7.40		Copsa mică		10.49	12.10
Bucia			12.16	3.47	Elisabetopole		9.12	11.—			Zam		6.28	7.55		Zam		4.44	8.11					
Ciucia		9.04	1.57	4.35	Mediaș		9.56	11.34			Soborșin		7.25	8.42		Soborșin		5.30	8.46					
Huiedin		9.34	3.11	5.15	Copsa mică	{	10.37	12.03			Gurasada		8.01	9.12		Bérzava		6.27	9.33					
Stana			3.40	5.37	Micăsasa			10.59	12.18			Ilia		8.34	9.41		Conop		6.47	9.53		Cucerdea	3.22	10.20
Agirish			4.15	5.53	Blaj		11.16	12.26			Branictea		8.55	9.58		Radna-Lipova	9.06	7.28	10.27	5.50	Cheța	3.52	10.50	3.58
Ghirbău			4.36	6.05	Crăciunel		11.37	12.42			Deva		9.19	10.17		Pauliș	9.26	7.43	10.42	6.13	Ludoș	4.18	11.11	4.20
Nădășel			4.58	6.20	Teiuș		12.16	1.11			Simeria (Piski)		9.51	10.42		Gyorok	9.46	7.59	10.58	6.38	M.-Bogat	4.23	11.20	4.30
			5.26	6.38	Aiud		12.33	1.23			Orăștia		10.35	11.07		Glogovaț	10.21	8.28	11.35	7.19	Cipeu-Iernut	5.—	11.57	5.11
Cluj	11.—			7.08	Vințul de jos		1.51	2.06			Șibot		11.11	11.37		Arad	10.38	8.42	11.39	7.38	Kerelő-Sz.-Pál	5.15	12.12	5.28
Apahida	11.19			7.36	Uioara		2.18	2.27			Vințul de jos		11.43	12.—		Szolnok		9.17	12.31		Nireșten	5.88	12.36	5.53
Ghirish	12.33			9.16	Cucerdea		2.48	2.49			Alba-Iulia		12.18	12.29		Budapesta		2.32	5.12		Oșorheiu	5.57	12.55	6.13
Cucerdea	1.11			10.—	Ghirish		2.56	2.56			Teiuș		12.36	12.46		Viena	6.—	8.20			Reghinul-săs.		1.20	
Uioara	1.18			10.09	Apahida		3.14	3.12					1.29	1.41			3.—	6.05			Reghinul-săs.	4.45		
Vințul de sus	1.25			10.19	Cluj	{	3.12	3.76			Simeria (Piski)—Petroșeni					Petroșeni—Simeria (Piski)					Reghinul-săs.	6.34	12.15	10.20
Aiud	1.46			10.48	Nădășel			4.01	3.76			Simeria					Petroșeni					Oșorheiu	6.56	12.15
Teiuș	2.25			11.55	Ghirbău		5.28	5.01			Streiu					Banița					Nireșten	7.16	12.35	10.39
Crăciunel	2.50			12.24	Agirish		5.56	5.21			Hațeg					Crivadia					Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Blaj	3.03			12.52	Stana		6.37	6.01			Pui					Pauliș					Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
Micăsasa	3.35			1.34	Uioara		6.58	6.19			Crivadia					Hațeg					M.-Bogat	8.37	1.49	11.53
Copsa mică	4.01			2.19	Hașfalău		7.14				Banița					Streiu					Ludoș	8.51	2.02	12.06
Mediaș	4.20			2.46	Huiedin		7.29				Petroșeni					Simeria					Cheța	9.08	2.18	12.22
Elisabetopole	4.55			2.19	Bucia		7.56									10.31					Cucerdea	9.40	2.46	12.50
Sighișoara	5.42			2.46	Bratca		8.18	7.12			Arad—Timișoară					Timișoară—Arad								
Hașfalău	6.01			2.46	Rév		8.58	7.41			Arad					Timișoară								
Homorod	7.27			2.46	Mező-Telegd		9.15				Aradul nou					6.25	5.—							
Agostonfalva	8.03			2.46	Fugyi Vásárhely		9.34				Németh-Ságh					6.25	5.—							
Apatia	8.36			2.46	Vărad-Velenceze		9.53	8.20			Vinga					7.19	6.02							
Feldioara	9.06			2.46	Oradea-mare	{	10.25	8.46			Orczifalva					7.46	6.32							
Brașov	9.46			2.46	P. Ladány			10.57				Mercezifalva					8.15	7.02						
Timiș	1.55	5.37		2.46	Szolnok		11.64	9.11			Timișoară					8.36	7.23							
Predeal	2.53	6.20		2.46	Budapesta		11.19	9.16	10.55							9.11	8.01							
Bucuresci	3.28	6.47		2.46	Viena		1.15	10.37	1.23	7.30						9.27	8.17							
	9.35	11.50		2.46			3.29	12.20	3.24	5.25														
				2.46			6.33	2.15	7.45	10.—														
				2.46			2.50	8.—	6.05															

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.